

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

13 mei 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Carl Decaluwé c.s. –

betreffende het statuut en de rechtspositie van VT4

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Na de goedkeuring van het reclamedecreet door het Vlaams Parlement werd de Vlaamse mediawetgeving aangepast aan de Europese wetgeving enerzijds en aan een aantal uitspraken van de Europese Commissie anderzijds. Wel wordt vastgesteld uit diverse verklaringen van de omroep VT4 dat men niet geneigd is om zich volledig te vestigen in Vlaanderen en zich zo te onderwerpen aan de Vlaamse mediawetgeving en het Vlaams Commissariaat voor de Media dat op 1 juli 1998 operationeel zal worden. VT4 zendt momenteel uit met een Britse licentie en richt zich enkel op Vlaanderen.

1. Algemene schets van de VT4-problematiek

De algemene vraag die kan worden gesteld is of VT4 zich schuldig maakt aan een verboden U-bochtconstructie door zich doelbewust te vestigen in het Verenigd Koninkrijk. Voor het beantwoorden van die vraag vertrekken we van de volgende uitgangspunten :

- 1° VT4 kunnen we beschouwen als een in het Verenigd Koninkrijk gevestigde televisie-omroep (VT4 is Brits) ;
- 2° het feit dat de programmatie van VT4 op Vlaanderen is gericht, is op zichzelf niet relevant (vrijheid van dienstverrichting).

Een tweede vraag is nu wanneer er sprake is van U-bochtconstructies.

Deze vraagstelling wordt behandeld in de arresten van het Europese Hof van Justitie van 3 december 1974 (Van Binsbergen), van 18 maart 1980 (Debauwe) en van 5 oktober 1994 (TV10).

a) Het arrest Van Binsbergen

Het arrest stelt : "dat een lidstaat evenmin het recht kan worden ontzegd voorschriften te geven om te verhinderen dat de door artikel 59 gewaarborgde vrijheid door een dienstverrichter wiens werkzaamheid geheel of voornamelijk op zijn grondgebied is gericht, wordt gebruikt om zich te onttrekken aan de beroepsregels die, ware hij op het grondgebied van die lidstaat gevestigd, op hem van toepassing zouden zijn, daar op zodanige situatie het hoofdstuk betreffende het recht van vestiging en niet dat betreffende de dienstverlening van

toepassing zou kunnen zijn." (rechtsoverweging 13).

b) Het arrest TV10

Het arrest stelt : " Anderzijds heeft het Hof in verband met artikel 59 van het E.E.G.-verdrag betreffende het vrij verrichten van diensten overwogen dat een lidstaat niet het recht kan worden ontzegd maatregelen te treffen om te verhinderen dat de door het Verdrag gewaarborgde vrijheden door een dienstverrichter wiens werkzaamheid geheel of voornamelijk op zijn grondgebied is gericht, worden gebruikt om zich te onttrekken aan de regels die, ware hij op grondgebied van die lidstaat gevestigd, op hem van toepassing zouden zijn." (cf. Het arrest Van Binsbergen).

Hieruit volgt dat een radio- en televisie-omroepinstelling die zich in een andere lidstaat vestigt om aldaar diensten te verrichten bestemd voor zijn grondgebied, zich als nationale omroepinstelling dankzij de uitoefening van de door het Verdrag gegarandeerde vrijheden kan onttrekken aan de uit de nationale omgeving voortvloeiende verplichtingen, in casu die betreffende de pluriforme en niet-commerciële inhoud van de programma's. Onder deze omstandigheden kan de gelijkstelling van dergelijke instellingen met nationale omroepinstellingen, niet overeenigbaar worden geacht met de artikelen 59 en 60 van het E.E.G.-verdrag (rechtsoverwegingen nrs. 20/21 en 22).

Er is sprake van een verboden U-bocht als duidelijk is vastgesteld dat de nationale voorschriften ter bescherming van belangrijke erkende rechtsgoederen worden omzeild.

De wettelijke voorschriften die door VT4 worden omzeild zijn hoofdzakelijk de "5-minuten"-verbodsmaatregel en de zogenaamde journaalplicht. Kan de omroep ook niet worden aangewreven dat hij geen verscheidenheid van programma's brengt (ontspanning, vorming en informatie) ? Onzes inziens zijn de twee voorschriften in het gemeenschapsrecht erkende rechtsgoederen :

- de bescherming van minderjarigen wordt ook in de Televisierichtlijn ter harte genomen ;
- cultuurparagraaf (artikel 128 EG-verdrag) + regime must carry bij kabeldoorgifte in de Vlaamse Gemeenschap/pluralisme/nieuwsversprekking).

We kunnen stellen dat VT4 zich in een andere lidstaat heeft gevestigd om zich doelbewust te ont-

trekken aan in de Vlaamse Gemeenschap geldende verplichtingen.

2. Rechtsmiddelen

De vraag is dan of men juridisch de gelijkstelling van een omroep als VT4 met een nationale omroepinstelling hard kan maken door de sanctie van de verboden U-bochtconstructie. VT4 wordt op die manier gelijkgesteld met een nationale, aan de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap onderworpen omroepinstelling, en zal dus, zoals alle andere Vlaamse omroepen, verantwoordelijk kunnen worden gesteld bij inbreuken op de wettelijke voorschriften op het vlak van televisiereclame (kinderreclame, onderbrekingsregels ...).

VT4 zal als "geassimileerde" Vlaamse omroep evenzeer kunnen worden onderworpen aan het toezicht van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Dat betekent dat het Commissariaat ofwel ambtshalve, ofwel op verzoek van de Vlaamse regering, of na een klacht van "elke natuurlijke persoon of rechtspersoon" VT4 zou kunnen bestraffen.

Carl DECALUWE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het decreet tot wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 ;
- gelet op de Europese tv-richtlijn ;
- overwegende dat VT4 verklaard heeft alsnog niet naar Vlaanderen te komen ;
- overwegende dat Vlaanderen strengere criteria wil hanteren dan de Europese mediawetgeving ;
- overwegende dat er een feitelijke oneerlijke concurrentie met de Vlaamse landelijke commerciële omroep bestaat ;
- overwegende dat een aantal juridische procedures in verband met het reclamemonopolie lopen ;
- vraagt de Vlaamse regering om de mogelijkheid te onderzoeken om het Vlaams Commissariaat voor de Media de Vlaamse mediawetgeving te laten toepassen op VT4.

Carl DECALUWE

Erik MATTHIJS

Hugo VAN ROMPAEY

Michel DOOMST
